ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1947

Vyhlásené: 12.09.1947 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

157.

Vládní nařízení

ze dne 2. září 1947

o podpůrných opatřeních k provedení národní mobilisace pracovních sil.

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 28, odst. 4, § 32, odst. 2, § 34 a § 51 zákona ze dne 9. května 1947, č. 87 Sb., o některých opatřeních k provedení národní mobilisace pracovních sil (dále jen „zákon“):

Část I.
Podpůrná opatření pro zaměstnance.

§ 1.
Okruh oprávněných osob.

Osobám, které se se souhlasem okresního úřadu ochrany práce dobrovolně začlení do práce nebo budou v ní umístěny podle ustanovení §§ 6 až 23 zákona (dále jen „zaměstnanci“), se poskytnou při prvním nastoupení zaměstnání podpory podle tohoto nařízení, jsou-li u nich splněny předpoklady stanovené v následujících ustanoveních.

Cestovné.

§ 2.

(1) Má-li zaměstnanec nastoupiti zaměstnání v pracovním místě, vzdáleném alespoň 6 km od jeho bydliště (místa pobytu), poskytne mu okresní úřad ochrany práce pro první cestu do místa zaměstnání jízdné (§ 3, odst. 1) a příplatek k nákladům stravování a přenocování podle ustanovení §§ 3 až 5.

(2) Jde-li o nastoupení zaměstnání, které si zaměstnanec zvolil sám, poskytnou se mu podpory podle předchozího odstavce jen, prokáže-li, že bude přijat do zaměstnání.

§ 3.

(1) Jízdné se poskytne buď vydáním poukázky na jízdenku nebo v penězích.

(2) Jízdné se poskytuje jen pro použití nejlevnějších dopravních prostředků, a to pro nejkratší cestu.

§ 4.

Okresní úřad ochrany práce, příslušný podle místa zaměstnání, může výjimečně poskytnouti jízdné na zpáteční cestu z pracovního místa do bydliště,

a) nebyl-li zaměstnanec bez své viny přijat zaměstnavatelem do zaměstnání, nebo

b) nemůže-li pro nepředvídané jím nezaviněné okolnosti nastoupiti práci, nebo

c) vystoupí-li z práce dříve než uplyne první mzdové výplatní období z vážného důvodu bez své viny a nemůže-li hraditi náklady na zpáteční cestu ze svých prostředků.

§ 5.

(1) Trvá-li cesta do nového pracovního místa (§ 2) déle než 6 hodin, poskytne okresní úřad ochrany práce zaměstnanci příplatek k nákladům stravování za jízdy (stravné). Stravné činí, trvá-li cesta

6 až 8 hodin ..... 25.- Kčs,
déle než 8 hodin ..... 35.- Kčs.

(2) Je-li nezbytně nutné, aby zaměstnanec na cestě přenocoval, může mu okresní úřad ochrany práce poskytnouti příplatek na nocležné v částce 40.- Kčs.

Pracovní výstroj.

§ 6.

(1) Potřebuje-li zaměstnanec k nastoupení zaměstnání nezbytně pracovního výstroje, který si zaměstnanec konající takové práce obvykle sám přináší, a jde-li o zaměstnání trvalé povahy, poskytne mu okresní úřad ochrany práce příspěvek na opatření potřebných předmětů.

(2) Pracovním výstrojem se rozumějí pracovní obuv, pracovní oděv a pracovní nářadí.

(3) Příspěvek na opatření pracovního výstroje se poskytne v penězích nebo vydáním poukázky na věci. Příspěvek se poskytne až do částky odpovídající obvyklé nákupní ceně příslušných předmětů, nejvýše však částkou 2.500 Kčs.

§ 7.

Rozváže-li zaměstnanec pracovní poměr před uplynutím jednoho roku ode dne nastoupení zaměstnání bez vážného důvodu nebo, je-li z něho propuštěn ze své viny, je povinen vrátiti částku poskytnutou mu podle § 6 nebo nahraditi hodnotu poskytnutého pracovního výstroje.

Podpora na vedení dvojí domácnosti.

§ 8.

(1) Nastoupí-li zaměstnanec práci na tak vzdáleném pracovním místě, že musí žíti odloučeně od rodinných příslušníků, jimž podle právní nebo mravní povinnosti zcela nebo převážně poskytuje výživu, poskytne mu okresní úřad ochrany práce podporu na vedení dvojí domácnosti.

(2) Nastoupí-li zaměstnanec zaměstnání, které si sám zvolil, poskytne se mu tato podpora jen, má-li zaměstnavatel naléhavou potřebu pracovních sil pro splnění úkolů, uložených jeho závodu podle dvouletého hospodářského plánu, a nemůže-li okresní úřad ochrany práce zaměstnanci zprostředkovati vhodné zaměstnání v místě jeho bydliště.

(3) Podpora podle odstavců 1 a 2 se neposkytne, jde-li o práce, které se obvykle konají na vzdáleném místě, takže zaměstnanec žije odloučeně od své rodiny. Ustanovení předcházející věty se nevztahuje na zaměstnance ve stavebnictví. Rovněž nepřísluší tato podpora, vyšle-li zaměstnavatel sám zaměstnance na práci na vzdáleném pracovním místě.

§ 9.

(1) Podpora podle § 8 činí 40.- Kčs denně (280.- Kčs týdně). Pro zaměstnance, kteří nastoupí práci (§ 8) v zemědělství a lesnictví, průmyslu kamene a zemin, ve stavebnictví, hornictví a hutnictví, činí tato podpora 50.- Kčs denně (350.- Kčs týdně).

(2) Do podpory se započítává t. zv. odlučné, které zaměstnanec dostává od zaměstnavatele nebo z veřejných prostředků proto, že pro výkon svého zaměstnání musí žíti odděleně od svých rodinných příslušníků. Poskytuje-li zaměstnavatel zaměstnanci z téhož důvodu mimo mzdu naturální dávky, započítávají se tyto dávky do podpory částkami, jimiž se oceňují naturální dávky v oboru veřejnoprávního sociálního pojištění.

§ 10.

(1) Podpora podle § 8 se poskytuje po dobu, pokud trvají předpoklady, za kterých byla povolena, nejdéle však po dobu dvou let ode dne nastoupení zaměstnání. Po uplynutí jednoho roku ode dne nastoupení zaměstnání poskytuje se další podpora jen, prokáže-li zaměstnanec, že z důležitých důvodů jím nezaviněných se nemohl přestěhovati se svou rodinou do místa zaměstnání nebo jeho nejbližšího okolí.

(2) Podpora podle § 8 se vyplácí zpravidla ve čtyřtýdenních obdobích pozadu do rukou nejbližšího rodinného příslušníka, který pečuje o domácnost zaměstnancovu, a není-li ho, do rukou osoby, kterou zaměstnanec zmocnil k příjmu peněz. Podle potřeby může okresní úřad ochrany práce vyplatiti přiměřené zálohy.

§ 11.

(1) Podpora podle § 8 se vyplácí také po dobu zaměstnancovy nemoci, pokud se nevrátí k rodinným příslušníkům (§ 8, odst. 1).

(2) Podpora podle § 8 se vyplácí dále po dobu, v níž je zaměstnanec na placené dovolené na zotavenou, jakož i po dobu, po kterou zaměstnanec nepracuje bez své viny z jiných důležitých důvodů (úmrtí v rodině nebo pod.).

(3) Podpora podle § 8 se však nevyplácí za dny práce, které zaměstnanec zameškal svou vinou bez důležitého důvodu.

§ 12.

Nárok na podporu podle § 8 zaniká, byla-li zaměstnanci dvakráte vyslovena veřejná důtka podle § 36 zákona, nebo byl-li pravoplatně potrestán podle § 37 zákona. Zaměstnavatel je povinen vyslovení veřejné důtky oznámiti okresnímu úřadu ochrany práce.

Příspěvek na přestěhování.

§ 13.

(1) Nastoupí-li zaměstnanec práci na vzdáleném pracovním místě (§ 8) a má-li v místě zaměstnání nebo v jeho nejbližším okolí zajištěný trvalý byt pro sebe i své rodinné příslušníky, může mu okresní úřad ochrany práce poskytnouti příspěvek na přestěhování.

(2) Zaměstnanec, který byl umístěn podle § 11, odst. 3 zákona, má nárok na poskytnutí příspěvku na přestěhování, nejde-li o případy uvedené v § 16.

§ 14.

Před rozhodnutím o poskytnutí příspěvku na přestěhování si vyžádá okresní úřad ochrany práce, příslušný podle místa dosavadního bydliště, vyjádření okresního úřadu ochrany práce, příslušného podle místa zaměstnání, zda přestěhování je účelné podle povahy zaměstnání a s hlediska veřejného zájmu.

§ 15.

(1) Příspěvek se poskytuje ve výši 75% a jde-li o případy podle § 13, odst. 2, v plné výši prokázaných nákladů na přestěhování rodinných příslušníků zaměstnancových a svršků jeho domácnosti, nejvýše však v částce 10.000 Kčs. Ustanovení § 3, odst. 2 platí obdobně.

(2) Příspěvek se vyplatí po předložení dokladů o provedeném přestěhování a výši nákladů. Okresní úřad ochrany práce může povolenou částku vyplatiti přímo dopravnímu podniku.

§ 16.

Příspěvek na přestěhování se neposkytuje zaměstnancům, kterým byl přiznán z důvodu téhož přestěhování osidlovací příspěvek podle zákona ze dne 20. prosince 1946, č. 250 Sb., o jednorázovém osidlovacím příspěvku na úhradu mimořádných stěhovacích a zařizovacích výloh.

Zvláštní podpora k vyrovnání mzdových rozdílů.

§ 17.

(1) Zvláštní podpora podle § 32 zákona se poskytuje zaměstnancům ve výši rozdílu mezi průměrným hrubým výdělkem z posledního pracovního poměru a hrubým výdělkem, jehož zaměstnanec dosahuje v novém zaměstnání v jednotlivých zúčtovacích mzdových obdobích.

(2) Průměrný hrubý výdělek z posledního pracovního poměru se vypočte z hrubého pracovního výdělku za poslední čtyři týdny (poslední měsíc) před nastoupením nového zaměstnání. Byl-li pracovní výdělek zvláště vysoký nebo nízký proto, že šlo o sezonní práci, nebo z jiného důvodu, bere se za základ vyměření zvláštní podpory průměrný výdělek za období 13 týdnů (3 měsíců). K týdnům, v nichž se pracuje omezeně nebo zaměstnanec pobírá nemocenské, se při vyměření zvláštní podpory nepřihlíží.

(3) Pracovním výdělkem podle předcházejících odstavců je u zaměstnanců mzda (plat) se všemi po právu jim příslušejícími přídavky kromě náhrady hotových výloh.

(4) Snižuje-li zaměstnanec v novém zaměstnání zřejmě svévolně svůj výkon a má-li proto nižší výdělek, bere se za základ vyměření zvláštní podpory pracovní výdělek, jehož by mohl dosáhnouti podle svých tělesných a duševních schopností a odborných znalostí.

(5) O tom, zda zaměstnanec podle § 32, odst. 3 zákona skutečně nemůže bez své viny v novém zaměstnání dosáhnouti pracovního výdělku, který měl v dosavadním zaměstnání, rozhodne okresní úřad ochrany práce v rozhodnutí o poskytnutí zvláštní podpory podle § 32, odst. 1 zákona. Samostatné rozhodnutí vydá okresní úřad ochrany práce jen na žádost zaměstnavatelovu nebo zaměstnancovu, jde-li o výplatu vyrovnávacího příspěvku podle § 32, odst. 2 zákona.

(6) Zaměstnancům převedeným do práce v zemědělství se poskytuje zvláštní podpora podle ustanovení § 32, odst. 1 zákona vždy po dobu 6 měsíců.

§ 18.

(1) Zvláštní podpora se vyplácí zpravidla ve čtyřtýdenních obdobích pozadu zaměstnanci, po případě do rukou osoby, kterou zaměstnanec zmocnil k příjmu peněz. Podle potřeby může okresní úřad ochrany práce vyplatiti přiměřené zálohy.

(2) Zaměstnanec musí okresnímu úřadu ochrany práce před každou výplatou zvláštní podpory předložiti potvrzení nového zaměstnavatele o výši výdělku, kterého dosáhl v předcházejícím období.

§ 19.

(1) Zvláštní podpora se vyplácí v posledně vyměřené výši také po dobu nemoci zaměstnancovy.

(2) Ustanovení § 11, odst. 2 a 3 platí obdobně.

§ 20.

Ustanovení §§ 17 až 19 platí obdobně pro výplatu vyrovnávacího příspěvku, který zaměstnavatel je povinen poskytnouti zaměstnanci podle § 32, odst. 2 zákona, s tou odchylkou, že vyrovnávací příspěvek může býti vyplacen zároveň se mzdou (platem).

§ 21.
Bezplatné lékařské vyšetření.

Je-li v řízení podle § 9, §§ 11 až 13, § 17 a § 20 zákona třeba přezkoušeti tělesný nebo duševní stav zaměstnance, nařídí okresní úřad ochrany práce bezplatné lékařské vyšetření svým úředním lékařem. Jízdné na cestu do místa prohlídky a zpět hradí okresní úřad ochrany práce. Ustanovení § 3 platí obdobně.

Část II.
Příspěvky zaměstnavatelům.

Příspěvek na úhradu mzdy (platu) při zkrácené výpovědní lhůtě.

§ 22.

(1) Vyplatil-li zaměstnavatel zaměstnanci podle § 7, odst. 2 zákona náhradu mzdy (platu), poskytne mu okresní úřad ochrany práce podle ustanovení odstavců 2 a 3 příspěvek, požádá-li zaměstnavatel o to do 3 měsíců ode dne skončení pracovního poměru zaměstnancova.

(2) Zaměstnavatel musí okresnímu úřadu ochrany práce prokázati, že mu plněním povinnosti podle § 7, odst. 2 zákona byla způsobena mimořádná újma a odůvodniti, že jde o případ hodný zvláštního zřetele.

(3) Při posouzení otázky, zda jsou splněny podmínky pro poskytnutí příspěvku podle předcházejících odstavců, přihlédne okresní úřad ochrany práce zejména k majetku zaměstnavatelovu a čistému výtěžku ze závodu, k výši částek, které zaměstnavatel vyplatil, k počtu zaměstnanců, kteří podle § 7, odst. 1 zákona pracovní poměr se zaměstnavatelem rozvázali, a k smluvním závazkům zaměstnavatelovým vyplývajícím z provozu závodu.

§ 23.

Příspěvek podle § 22 se poskytuje do výše 75% částky, kterou zaměstnavatel zaměstnanci vyplatil podle § 7, odst. 2 zákona.

§ 24.

Ustanovení §§ 22 a 23 platí obdobně pro případy, na něž se vztahuje § 15 zákona.

§ 25.
Příspěvek na úhradu odbytného.

(1) Poskytl-li zaměstnavatel zaměstnanci podle § 24, odst. 2 zákona zvláštní plnění pro případ skončení pracovního poměru, může mu okresní úřad ochrany práce přispěti na úhradu vyplacené částky, požádá-li zaměstnavatel o to do 3 měsíců ode dne skončení pracovního poměru zaměstnancova a prokáže-li, že by mu plněním povinnosti podle § 24, odst. 2 zákona byla způsobena mimořádná újma.

(2) Ustanovení § 22, odst. 2 a 3 platí obdobně. Příspěvek nesmí přesahovati 75% částky, kterou zaměstnavatel vyplatil zaměstnanci.

Příspěvek na úhradu rozdílu pojistného.

§ 26.

(1) Okresní úřad ochrany práce poskytne zaměstnavateli, který hradí vyšší pojistné podle § 28, odst. 4 zákona, příspěvek na úhradu rozdílu pojistného, jsou-li splněny podmínky podle dalších ustanovení.

(2) Příspěvek se poskytne zaměstnavateli jen tehdy, zaměstnává-li zaměstnance pracemi, s nimiž vyslovil souhlas okresní úřad ochrany práce, umožnil-li mu řádné zapracování a nemůže-li zaměstnanec přesto bez své viny a bez viny zaměstnavatelovy dosáhnouti hrubého pracovního výdělku, podle něhož byl pojištěn v dosavadním zaměstnání.

§ 27.

Příspěvek podle § 26 se vyměří ve výši 80% částky, o kterou zaměstnavatel musil zaplatiti více ze svého podle § 28, odst. 4 zákona.

§ 28.

(1) Okresní úřad ochrany práce poskytne příspěvek podle § 26, pokud trvají stanovené předpoklady, nejdéle však po dobu dvou let ode dne, kdy zaměstnanec nastoupil nové zaměstnání.

(2) Příspěvek podle § 26 se vyplácí vždy pozadu za tři příspěvková období sociálního pojištění, o které jde.

Část III.
Předpisy o řízení.

§ 29.

(1) Podpory (příspěvky) podle tohoto nařízení se povolují na žádost oprávněného žadatele. Jde-li o podpory podle ustanovení § 4, § 5, odst. 2 nebo § 13, odst. 1, musí býti žádost podána nejpozději do 60 dnů ode dne nastoupení nového zaměstnání. Okresní úřad ochrany práce při udělení souhlasu ke sjednání pracovního poměru poučí zaměstnance o tom, o jaké podpory může žádati. Jde-li o umístění zaměstnance podle §§ 11 až 13 nebo §§ 16 a 17 zákona, zahájí okresní úřad ochrany práce řízení z moci úřední.

(2) Místně příslušný k poskytování podpor podle části I tohoto nařízení je s výjimkou uvedenou v § 36 okresní úřad ochrany práce, v jehož obvodě má zaměstnanec v době podání žádosti své řádné bydliště nebo pobyt. U příspěvků podle části II je místně příslušný okresní úřad ochrany práce, v jehož obvodu je závod.

§ 30.

(1) Výplata podpor podle tohoto nařízení se zastaví z moci úřední, pominou-li předpoklady stanovené pro jejich poskytnutí nebo vyjde-li najevo, že nebyly vůbec splněny. Okresní úřad ochrany práce vysloví, zda příjemce má přijaté částky nahraditi a v jakém rozsahu. Náhrada poskytnutých podpor může býti požadována jen, přivodil-li příjemce poskytnutí podpory nepravdivým tvrzením nebo nedbáním povinností mu uložených nebo, bylo-li soudně zjištěno, že vylákal podporu trestným jednáním.

(2) Pravoplatné rozhodnutí okresního úřadu ochrany práce o povinnosti k náhradě podle předcházejícího odstavce je vykonatelné soudní nebo politickou exekucí. Částka, která má býti vrácena, může býti odečtena z jiných podpor, které příjemci právem náležejí.

(3) Nárok na náhradu neprávem pobíraných podpor se promlčí za 4 roky od doby, kdy podpora byla poskytnuta. Toto ustanovení však neplatí, bylo-li přiznání podpory přivoděno trestným činem.

§ 31.

(1) Žadatelé o podpory (příspěvky) a jejich příjemci podle tohoto nařízení jsou povinni oznámiti neprodleně okresnímu úřadu ochrany práce všechny skutečnosti, které mohou míti vliv na poskytnutí podpor a jejich výši a na výzvu tohoto úřadu je prokázati. Odpovídají za škodu způsobenou nesprávnými nebo neúplnými údaji anebo zamlčením rozhodných skutečností.

(2) V řízení o podporách podle tohoto nařízení jsou zaměstnavatelé povinni na žádost okresního úřadu ochrany práce nebo zaměstnance oznámiti, po případě potvrditi veškeré okolnosti, týkající se pracovního poměru. Ustanovení poslední věty předchozího odstavce platí obdobně.

§ 32.

(1) Pokud v tomto nařízení není stanoveno něco jiného, platí pro řízení ustanovení § 3 vládního nařízení ze dne 4. června 1945, č. 13 Sb., o zatímní výstavbě úřadů ochrany práce, na Slovensku ustanovení §§ 4 až 6 nařízení Slovenské národní rady ze dne 27. listopadu 1945, č. 142 Sb. n. SNR, o zřízení okresních úřadů ochrany práce a zemského úřadu ochrany práce.

(2) Okresní úřad ochrany práce nevydá písemný výměr, povolí-li podpory podle §§ 2 až 6 a § 21.

Část IV.
Všeobecná a závěrečná ustanovení.

§ 33.

(1) Podpory (příspěvky) podle tohoto nařízení se poskytují v zemích České a Moravskoslezské z prostředků účelového jmění pro podpory při včleňování do práce, zřízeného podle vládního nařízení ze dne 27. srpna 1943, č. 250 Sb., o podpoře při včleňování do práce.

(2) Na Slovensku se poskytují podpory (příspěvky) zálohou ze státních prostředků.

§ 34.

Podpory podle ustanovení části I. tohoto nařízení s výjimkou vyrovnávacího příspěvku podle § 32, odst. 2 zákona jsou osvobozeny od daní, poplatků a jiných veřejných dávek a nejsou pracovním výdělkem (platem) rozhodným pro výpočet pojistného ve veřejnoprávním sociálním pojištění. Nemohou býti zabaveny a nemají právních následků veřejného chudinského zaopatření.

§ 35.

(1) Ustanovení §§ 6 a 7, §§ 8 až 20 a §§ 26 až 28 se vztahují též na zaměstnance, kteří přešli po 31. srpnu 1946, avšak před účinností zákona, do nového druhu povolání důležitějšího pro splnění dvouletého hospodářského plánu.

(2) Podpory podle předchozího odstavce se poskytují dodatečně, požádá-li o to oprávněný žadatel do 30 dnů ode dne vyhlášení tohoto nařízení u příslušného okresního úřadu ochrany práce. Předpokladem poskytnutí je, že dřívější pracovní poměr byl rozvázán zaměstnancem se souhlasem příslušného okresního úřadu ochrany práce.

(3) Podpora podle §§ 8 až 12 a příspěvek na úhradu rozdílu pojistného (§§ 26 až 28) se poskytují ode dne, kdy žádost došla příslušnému okresnímu úřadu ochrany práce.

§ 36.

Zaměstnancům, kteří mají řádné bydliště na Slovensku, avšak pracují v zemi České nebo Moravskoslezské, poskytuje podpory podle tohoto nařízení odchylkou od ustanovení § 29, odst. 2 okresní úřad ochrany práce, příslušný podle místa zaměstnání.

§ 37.

Z důvodů, pro něž se poskytují podpory (příspěvky) podle tohoto nařízení, nelze zároveň povolovati obdobné podpory podle ustanovení vládního nařízení ze dne 27. srpna 1943, č. 250 Sb., o podpoře při včleňování do práce.

§ 38.

Ministr sociální péče vykonává svou působnost podle tohoto vládního nařízení na Slovensku zásadně prostřednictvím pověřence sociální péče, který se při tom řídí směrnicemi vydanými ministrem sociální péče.

§ 39.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení a pozbude jí dnem 31. prosince 1948; provede je ministr sociální péče.

Gottwald v. r.

Dr. Zenkl v. r.

Ursíny v. r.

Dr. Ripka v. r.

Nosek v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Dr. Stránský v. r.

Kopecký v. r.

Laušman v. r.

Ďuriš v. r.

Zmrhal v. r.

Dr. Pietor v. r.

Ing. Kopecký v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Dr. Franek v. r.

Dr. Clementis v. r.

Lichner v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.